

WAARDZEGGER

LENTE 2019

HWL

Hoekschewaards Landschap

Colofon

Waardzegger, een uitgave van
Hoekschewaards Landschap (HWL)
Vereniging voor behoud en ontwikkeling
van natuur en landschap in de Hoeksche
Waard, opgericht in 1973.
Verschijnt ieder kwartaal
ISSN 1389-7454
Jaargang 12, nr. 1. Oplage: 1900
Lidmaatschap € 30,00 per jaar
IBAN-nr: NL48 INGB 0002 9980 08
Materiaal uit deze uitgave mag alleen voor
niet-commercieel gebruik aangewend
worden, met bronvermelding

Ledenadministratie HWL

postbus 1080
3260 AB Oud-Beijerland
ledenadministratie@hwil.nl

Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt

Zalmpad 11, 3261 MD Oud-Beijerland
telefoon: 0186 621 888
Beheerder: Merijn van den Hoogenhoff
kantoor@hwil.nl
Openingstijden:
Dinsdag t/m vrijdag 10.00 tot 17.00 uur
Zaterdag en zondag 12.00 tot 17.00 uur

Nationaal Landschap Centrum

Veerweg 1c, 3281 LX Numansdorp
Telefoon: 0186 653 512
Beheerder: Karin van den Berg
nlc@hwil.nl
Openingstijden:
Dinsdag t/m vrijdag 14.00-17.00 uur
Zondag 13.00-17.00 uur
Zaterdag gesloten!

www.hwl.nl

Dagelijks Bestuur

Els van Veen (voorzitter) 078 618 0691
Bob Wiggers (secretaris) 0186 616 362
Peter Kloot
penningmeester@hwil.nl

Inhoud

- Van de redactie
- Van het bestuur
- Prikbord met oproep en excursie
- Fruit & Sap
- Jeugd en Natuur
- Prikbord met 2 vacatures
- Prikbord met vogelcursus
- Even voorstellen uw nieuwe
hoofdredacteur
- Terugblik op een bijzonder vlinderjaar
- Agenda ledenvergadering
- Educatie en een prikbordje
- Bloeiende bloemen
- Exposities
- Wandeling Kuipersveer
- Activiteiten
- Oliebollenwandeling

Foto voorpagina: Damherten, Leen de Man

Redactie:

Ineke Moll
Aad Bruijnzeel
Marcus Dekker
Joop Dijkshoorn
redactie@hwil.nl

**Kopij Kwartaal nummers
inleveren in de eerste maand van
ieder kwartaal .**

Aanleveren kopij

Als aparte bijlage (attachment) bij een
e-mail. Uitsluitend in MS-Word naar:
redactie@hwil.nl

Omdat ik in het winternummer onvolgende ruimte had, het waren al 4 pagina's meer, plaats ik nu het verhaal, met foto's, van Elsa Dorser-Benne. Bij het lezen van de eerste regels zie ik tot mijn schrik, dat dit echt een herfstverhaal is en een oproep voor de eindejaar telling.

Het zijn echter een heleboel foto's en weinig tekst, zodat er echt geen ruimte meer voor was. Nu plaats ik het dus wel te laat en moet ik opletten waar wat moet staan. Hopelijk geeft de plantengroep net zoveel om redacteurs als om planten, zodat ik met een gerust hart lid de vereniging kan blijven. Mensen, mijn oprechte excuses.

Dit zijn trouwens duidelijk andere bloemen dan die in de bossen zitten die mijn vrouw regelmatig koopt. Nu denkt u natuurlijk; "zou hij zijn vrouw nooit..."? Zelden! De reden is simpel. Zij vindt het zonde als ik bloemen mee breng terwijl we die week veel weg zijn of de temperatuur te hoog is of dat er al een herfst- of kerststuk op tafel staat of, of en dus ben ik er mee gestopt. Zij bepaald en ik betaal! Allebei gelukkig.

Wegens datzelfde ruimte gebrek, stonden er ook geen nieuwe leden en expositie aankondiging in. Nu komt het voor dat de dames nog niet weten welke expositie er komt, dus wacht ik altijd maar af. Voor u is het wel belangrijk om regelmatig naar Klein Profijt te gaan om weer iets nieuws te zien, de site te bezoeken en/of de agenda in het Kompas te lezen. Pas dan is iedereen op de hoogte.

Ook de agenda voor de ledenvergadering kunt u op de site lezen en de datum van de vrijwilligersdag. Eigenlijk alle data moet er staan dus; "Hou de site in de gaten" Ik kan het niet vaak genoeg zeggen!

Op de voorpagina deze keer weer eens iets anders. Tussen "lente-"foto's vond ik deze herten en dat is weer eens iets anders dan een "sijssie of een drijfsijssie". Het is zo moeilijk om uit alle foto's op de site een bijzondere te vinden! Ik wil ze eigenlijk allemaal wel plaatsen .

Pieter Schram het over. Hij stelt zich op pagina 13 aan u voor.

Het is een leuke "hobby" geweest maar nu is het tijd voor een andere tijdspassing.

Je bent enigszins gebonden omdat het ieder kwartaal uit komt waarbij het moment van maken niet relevant is. De vreemdste tijdstippen heb ik eraan gewerkt.

Tegen dat het gereed is maak je een tijdsplanning om de correcties, de drukker en de adressering rond te krijgen. Ik mag me gelukkig prijzen dat dit allemaal zeer soepel liep en dat er nooit een kink in de kabel kwam.

In het begin plande ik langere vakanties direct na de oproep aan de schrijvers en hadden we een goede 3 weken de tijd. Met de komst van de tablet en overal Wifi kon ik na de bezorging weg en kon de oproep vanaf het vakantieadres, wat de mogelijkheid gaf om wat langer weg te blijven. Ideaal is dat niet want je blijft aan het werk en daar is de vakantie niet voor.

Uiteindelijk zijn het in 2018 meerdere weekenden in Nederland, België en Duitsland geworden. Helemaal niets om over te klagen omdat het hele jaar vakantie is. Een groter aantal weken trekken door b.v.

Frankrijk en Spanje zat er echter niet in.

Dat gaat nu dus komen. Ik heb het in ieder geval met veel plezier gedaan en zal ik er, met een zekere weemoed, aan terug denken. Afgezien van de opmerkingen over fout geschreven namen en soms een stukje weggevalen tekst, heb ik nooit vervelende reacties gehad en kon alles in goede harmonie gecorrigeerd worden. Hopelijk gaat mijn opvolger het nog weer mooier maken (hij heeft al plannen!) en blijft u de Waardzegger, als altijd, met even veel plezier lezen.

Om u te bedanken voor de, altijd positieve, reacties is de fotopagina deze keer voor mij aan U. Bedankt, het plezier was geheel aan mijn zijde!

Joop

Zoals bekend is dit lentenummer mijn laatste Waardzegger klusje en neemt

Els van Veen *Voorzitter*

Als u dit leest staan we weer op de rand van een seizoenswisseling. We gaan van de winter weer over naar het voorjaar. Dit is voor de vrijwilligers van HWL ook weer een verandering want wie leeft er meer met seizoenen dan boeren en vrijwilligers van HWL.

Verandering van winter naar voorjaar en van najaar naar winter zijn altijd bepalend voor werkzaamheden in de natuur. Voor de afdeling beheer betekend dit dat het knotten en snoeien aan bomen en struiken voor het grootste gedeelte stopt. De vogels gaan nestelen dus de bomen en struiken worden met rust gelaten. Voor de afdeling biolo-

gisch onderzoek en met name de weidevogels is het begin van de lente altijd spannend en inspannend. Want wat komt er het land binnen, met hoeveel zijn ze en kunnen we ze beschermen.

Kortom genoeg te doen in deze overgangsperiode naar de zomer waarin de natuur zich heeft gezet en de mens zich ook hier weer op heeft aangepast. Zo zijn de zagen voor maaiers ingewisseld en loopt iedereen door het gras en niet meer erover.

Ook binnen de organisatie van beheer vinden dit voorjaar belangrijke veranderingen plaats.

Cees de beheerder van het eerste uur gaat met half pensioen. Dit gegeven is uiteraard al langer bekend en het bestuur heeft samen met de afdeling beheer al eerder een plan opgesteld. Nu op dit moment is dit vorm gegeven en na een sollicitatie procedure is er een aspirant beheerder aangenomen. De verwachting is dat hij zich onder leiding van Cees de komende twee jaar ontwikkeld naar een volwaardige opvolger. Mede door ontwikkelingen binnen de afdeling beheer is er daarnaast voldoende financiële ruimte ontstaan waardoor de huidige stagiaire een contract kon worden aangeboden. De zal met name het veldwerk voor zijn rekening nemen. Samen met Cees en deze twee jonge mannen en de betrokken vrijwilligers is de afdeling beheer goed uitgerust voor de toekomst.

Het mag duidelijk zijn dat het bestuur blij is met deze ontwikkeling.

Laat dus die zomer maar komen.

PRIKBORD

Wij zijn op zoek naar gastvrouwen/heren voor in de weekenden op Klein Profijt.
Lijkt het u wat of wilt u meer informatie?

Neem dan contact op met: Leny Goedhart lenygoedhart@upcmail.nl 06 30189509

=====

Expositie van de werkgroep Natuurfotografie HWL

Thema van de expositie: "Lijnen"

Periode: mei – juni 2019

Locatie: Cultureel Centrum De Drie Lelies

Narvikstraat 1

3297 AM Puttershoek

Omdat de foto t/m maart nog ingeleverd kunnen worden, hebben we nog ruimte voor foto's beschikbaar.

Te mooi om in de foto te schrijven: Deze foto van El van Rookhuizen is getiteld "Lijnen".

FRUIT & SAP

Theo Vergunst

Langzaam aan lengen de dagen weer en gaan we op weg naar de Lente. De vrijwilligers binnen de werkgroep Fruit & Sap hebben zich de afgelopen maanden bezig gehouden met het snoeien van de appel- en perenbomen die HWL in beheer heeft.

200 fruitbomen zijn dit jaar aan de beurt gekomen. Er wordt gesnoeid om de fruitbomen hun vorm te laten behouden, groter fruit te krijgen, een open structuur te creëren om lichtinval te verbeteren en voor het behoud of vernieuwen van de vitaliteit. Op de Zuidoost en in de boomgaard aan de Gatsedijk zijn ook weer nieuwe hoogstamfruitbomen geplant. Een aantal bomen had de droogte in de zomer van 2018 niet overleefd of was al eerder uitgevallen. Om het

Foto: Gaëlle Cagé

Op vele zaterdagen en door de weeks dagen gingen groepen snoeiers erop uit om de bomen te snoeien. Gewapend met snoeischaar, stokzagen, (telescopische) takkenscharen en ladders werden de bomen ontdaan van overtollige takken. Zo'n

landschappelijk beeld te behouden zijn er daarom weer nieuwe bomen aangeplant. Bij het Nationaal Landschapcentrum (NLC) in Numansdorp heeft een kleine groep fanatiekelingen van de werkgroep Fruit & Sap een eigen fruitbomen kwekerij. Hier worden hun zelf geënte jonge appelbomen opge-

Foto's Marion Vergunst

kweekt. Deze zijn geënt met materiaal van onze eigen fruitbomen! Misschien kunnen er volgende winter enkele van deze jonge boompjes worden verplant op de Appeldijk!

Bij het verschijnen van deze Waardzegger, is het even rustig voor de vrijwilligers binnen de werkgroep Fruit & Sap en zijn de bomen weer aan de beurt. De bloei staat voor de deur wat altijd een mooie maar ook spannende tijd is. Hopelijk blijft nachtvorst uit, zodat er geen schade ontstaat zoals in 2017. Toen vroor een groot deel van de bloesem kapot met als ge-

volg weinig appels en geen HWL Appelsap. In de volgende editie vertellen we jullie graag over de fruitoogst die halverwege de zomervakantie gaat beginnen.

Mocht je zin hebben om de werkgroep Fruit en Sap te helpen of wil je meer weten, neem dan contact op via fruitensap@hwl.nl. Je kunt ons ook volgen op Facebook: <https://www.facebook.com/FruitSapdag/>

FruitSapdag 2019 is op zaterdag 28 september. Niet vergeten!

JEUGD EN NATUUR

“De vogelverwennerij-middag”

Elza van Dorsser-Benne

Het is 23 januari. In de Hoeksche Waard ligt overal sneeuw. Hier en daar staat een sneeuwpop. Ik haal om half twee mijn twee Eritrese kleinkinderen op.

Gezellig, samen met oma naar het NLC. Om iets leuks en zinvol voor de vogels te maken, die nu moeilijker aan voedsel kunnen komen. Het staat al een paar weken in mijn agenda, ergens moet ik het gelezen hebben. De auto kan ik niet kwijt. Zo druk is het op de parkeerplaats. Wat een drukte, zeg ik tegen de meisjes. Wat leuk voor de dames die dit organiseren. Gelukkig kunnen we bij de buurman parkeren. Zodra we binnenkomen zie ik amper jassen aan de kapstok hangen. Er zijn maar drie kinderen. En drie volwassenen die ik niet ken en niet bij de kinderen horen. Verder net als ik een oma, een moeder en een vader. En twee geweldige vrijwilligers:

Ineke Dat en Marianne van Kasteel, die op 3 tafels veel materiaal hebben neergezet. Er komen verder geen kinderen bij. Ineke vertelt over vogels. Ze heeft mooie foto's bij zich. Imke, Snit en Meryiam luisteren geboeid. De twee kleinsten zijn ook geboeid, maar kijken ondertussen wel hun ogen uit. Daarna beginnen de kinderen aan de knutselwerkjes:

1 een voerbakje, gemaakt van een kartonnen pak melk

2 een olienotenketting van pinda's

3 een vetbol, gemaakt in een mok

Omdat er weinig kinderen zijn en erg veel hulp komt ieder kind goed uit de verf. Er is tijd en aandacht.

Het kartonnen melkpak krijgt een flinke uitkeping. Een dakje en een ophangstee. Verder voer om op te eten. Het voederhuisje mag versierd worden. Dat was echt een succes. De olienotenketting kan goed gemaakt worden omdat de vrouwen een heel handig systeem hebben verzor-

deren op het land zitten. Jammer dat Hilde Vischer er niet bij kon zijn. Hilde, je wordt echt gemist! Wel leuk voor mij dat Marianne Booms, net als ik lid van de Plan-tenwerkgroep, kwam kijken. De HWL – vrijwilligers lijken soms net één grote familie.

nen om een goed gericht gaatje door de pinda te maken: een stevige spijker op de kop door een stevig stuk hout. De beker wordt met vloeibaar vet en zaad gevuld. Mengsel is 1 op 1.

Ineke had voor takjes gezorgd, die er in gestoken worden en stevig vast komen te zitten. Omdat het vet weer samen klont.

Na al dat werk was het leuk om door de verrekijkers naar de vogels in het veld te kijken. Dat was niet moeilijk. Er kwamen honderden ganzen aan en ze gingen precies voor de kin-

HWL zoekt een enthousiaste webredacteur/sociale media

www.hwl.nl is een veel bezochte website met informatie, foto's en film over de vele activiteiten van HWL en haar werkgroepen en andere berichten over het nationaal landschap Hoeksche Waard. HWL gaat met zijn tijd mee, dus de laatste jaren zijn daar ook de sociale media bijgekomen (Youtube, facebook, twitter, linkedIn) Deze media actueel houden is een hele klus, daar moet wel een team achter zitten! Dat team heet webredactie. Taak van de webredactie is primair het bewerken van teksten van de vele werkgroepen van HWL tot webberichten, sociale mediaberichten en persberichten, maar hij/zijn kan ook zelf initiatieven nemen om zelf op zoek naar nieuws te gaan binnen HWL

Door vertrek van één van de redacteurs zijn we dringend op zoek naar een nieuwe redacteur, bij voorkeur met affiniteit voor sociale media..

Doe je mee?

Eerst een gesprekje? Neem contact op met de coördinator van de webredactie,

Ruud Horijon via webredactie@hwl.nl

Er zijn nog meer vrijwilligersvacatures! zie hwl.nl klik op menu links op vereniging en dan op vacatures

lid werkgroep markten

Ben je een echte organisator? En zijn markten/activiteiten iets voor jou? Kom dan de werkgroep markten versterken. Een aantal keer per jaar worden er op NBC Klein Profijt & Het Nationaal Landschap Centrum markten en activiteiten georganiseerd, waarbij nog wel wat extra handjes en ideeën gebruikt kunnen worden.

Meer info: kantoor@hwl.nl

Tekening marktkraam met toestemming van de Hervormde gemeente Oud-Beijerland

Hoekschevaards Landschap

@hwlandschap

Startpagina

Diensten

Recensies

Shoppen

Aanbiedingen

Foto's

Video's

Berichten

Evenementen

Info

Community

Vacatures

Informatie en advertenties

Promoten

Promoties beheren

👍 Vind ik leuk ▾

📡 Volgend ▾

🔗 Delen

...

Bereikte mensen

Betrokkenheid

Evenement promoten

👍 Leuk

💬 Opmerking plaatsen

🔗 Delen

...

Hoekschevaards Landschap heeft een evenement gedeeld.

Gepubliceerd door Hilde Visscher · 13 uur · ⚙️

Nog twee nachtjes

Geef je op jn@hw.nl of reageer hier. Dan zorgen wij voor voldoende materialen.

Tussen het maken van de verwennenijen door kijken we naar de bezoekende vogels buiten.

Of bekijk de vogeltentoonstelling.

Graag delen!

WO, 23 JAN, OM 14:09

Vogel verwennen en leren kennen

Nationaal Landschap Centrum Hoeksche Waar...

✓ Geïnteresseerd ▾

👍 Je vindt Hoekschevaards Landschap leuk

15

Bereikte mensen

0

Betrokkenheidsacties

Evenement promoten

👍 Leuk

💬 Opmerking plaatsen

🔗 Delen

...

Vogelcursus ***Vogels in het Hoekschewaards Landschap***

In mei start bij HWL de Vogelcursus:

Vogels in het Hoekschewaards Landschap

Wilt u meer weten over de zang van de verschillende vogelsoorten, vogeltrek, winter- en zomergasten en 'doortrekkers', uilen, roofvogels, weidevogelbescherming maar ook over goede vogelgebieden in de Hoekschewaard, dan is deze vogelcursus vast iets voor u.

Omdat het vogellevens in de lente en de herfst het meest opvallend is, worden de lessen zowel in het voorjaar als in het najaar gegeven. De lesavonden vinden plaats op woensdagavond in Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt te Oud-Beijerland.

Op elke lesavond volgt een excursie in het veld, meestal op zaterdagmorgen. De cursus wordt gegeven door een viertal gidsen van de Vogelwerkgroep HWL.

Data cursusavonden: 8 mei, 15 mei, 12 juni, en 18 september, 2 oktober en 16 oktober.

Tijd: 19:30 tot 21:30 uur

Plaats: Klein Profijt, Zalmpad 11, 3261 MD Oud-Beijerland

Data excursies: 11 mei, 18 mei, 19 juni, 21 september, 5 oktober, 19 oktober

Het cursusgeld (inclusief excursies) bedraagt € 40,- voor leden HWL, niet leden betalen € 55,-
Maximaal aantal deelnemers: 25

Voor aanmelding of nadere informatie kunt u contact opnemen met Henk de Koning
koningboer@gmail.com

EVEN VOORSTELLEN

Piet Schram

Om mijzelf aan u voor te stellen: ik ben geboren aan de Oude Maas – drie weken na de Watersnoodramp - in een dorp wat grote naamsbekendheid kreeg door het schaatsen.

Mijn middelbare school heb ik doorlopen in zowel Dordrecht als Zwijndrecht. Op mijn 18de werd ik beroepsmilitair bij de Koninklijke Luchtmacht. Vanaf het begin van ons huwelijk in 1976 zijn mijn vrouw en ik woonachtig geweest in achtereenvolgens Soesterberg, Lelystad, Franeker en Harlingen, waarvan de laatste 32 jaar in Friesland. Na bijna 40 enerverende dienstjaren bij Defensie ben ik sinds eind 2010 gepensioneerd. We hebben twee zonen en drie kleinzonen, woonachtig in deze regio. Na al die jaren ver buiten de Hoeksche Waard woonachtig te zijn geweest, besloten we vervolgens terug te keren naar onze roots en zijn sinds 2017 neergestreken in 's-Gravendeel. Sindsdien genieten we maximaal van 'onze' Hoeksche Waard en we geven allebei toe dat we veel meer oog hebben voor dit prachtige, tussen de industrie opgesloten stuk natuur dan destijds. Het was dan ook niet meer dan logisch dat ik lid werd van HWL en mij aanmeldde als actief vrijwilliger, om precies te zijn bij werkgroep Beheer. Het afgelopen jaar ben ik bij diverse werkzaamheden ingezet, zoals gemaaid riet uit de oevers harken, snoeihout en afgebroken takken ruimen, afzettingen voor de schapen herstellen, plankieren vervangen, moestuinbakken bij scholen maken, knotten en houtwallen maken. Oja, en appels plukken! Mede door de HWL georganiseerde excursies, ontdekten we plekken in de Hoeksche Waard waarvan wij niet wisten dat deze zo mooi waren. De vrienden bij Kui-

persveer en de Heinenoordtunnel, het Groot Koninkrijk, de Oeverlanden en de Essche Plaat, de diverse krekken, noem maar op. Werkelijk prachtig!

Naast fietsen en wandelen is ook schrijven één van mijn hobby's. Al eerder had ik bij HWL de oproep voorbij zien komen om de redactie te versterken. Toen ik in het winternummer van de Waardzegger opnieuw de oproep zag voor een nieuwe hoofdredacteur heb ik na wat aarzeling toch maar gereageerd. En toen was ik er van...

In de afgelopen jaren heb ik zitting gehad in redacties van diverse uiteenlopende publicaties. De laatste 5 jaar in Friesland was ik, als vrijwilliger, eindredacteur van een goed gevuld blad voor een grote verzorgingsinstelling. Ik kan dus als uw nieuwe hoofdredacteur gelukkig terugvallen op wat opgedane ervaring.

Ik hoop de komende tijd met dit kwartaal-magazine het HWL zo goed mogelijk naar buiten te presenteren. En dat kan alleen maar met hulp van iedereen die de Waardzegger een warm hart toedraagt!

TERUGBLIK OP EEN BIJZONDER VLINDERJAAR

Marion Zondervan

In 2018 was het extreem warm, extreem zonnig en zeer droog. Dankzij het warme voorjaar vlogen de vlinders in de zomer 2-3 weken eerder dan normaal, de vlinderpiek lag tussen half juni en begin juli.

Daarna gingen de vlinderaantallen snel omlaag want door het zonnige weer hadden veel vlinders hun maximum aantal vlieguren sneller bereikt. Tijdens de Landelijke Tuinvlindertelling in augustus werden er dan ook aanzienlijk minder vlinders gezien dan in andere jaren.

Er waren enkele bijzondere waarnemingen. Ronduit sensationeel was de ontdekking van 3 Groot dikkopjes op de Spuidijk bij Oud-Beijerland, deze Rode lijst-soort (met de status 'gevoelig') verdween 25 jaar geleden van ons eiland. Hopelijk lukt het de vlinder om hier weer een populatie op te bouwen, beide seksen waren in elk geval aanwezig. De Koninginnenpage werd overal gezien, het was een topjaar met 122 vlinders. Er werd zelfs een nieuwe generatie voortgebracht en enkele geluksvogels hebben de prachtige rupsen kunnen bewonderen. Dankzij de aanhoudende oostenwind kwam de Gele luzernevlinder naar de Hoeksche Waard, deze trekvlinder uit Midden-Europa bereikt zelden de Neder-

landse kustprovincies. En er werden enkele Eikenpages gezien, normaal brengen ze hun hele leven hoog in de boom door (buiten ons zicht) maar nu was het zo droog dat ze voor vocht en suikers naar beneden moesten komen.

Door de aanhoudende droogte begonnen veel plantensoorten al vroeg te verdorren en dat was slecht nieuws voor de rupsen die deze planten als voedsel hebben. Het is daarom mogelijk dat de mooie zomer van 2018 gaat leiden tot een slecht vlinderjaar in 2019. Maar misschien valt de schade mee, onze werkgroep gaat de ontwikkelingen volgen. Voor iedereen die graag iets meer wil weten over vlinders organiseren we deze zomer de mini-cursus 'Dagvlinders voor beginners'. De cursus bestaat uit een theorie-avond op Klein Profijt en een middagexcursie naar een natuurgebied.

En natuurlijk kan iedereen die interesse heeft in vlinders zich bij de werkgroep aansluiten (mail naar m.tenebrata@gmail.com). Vlinderkennis is niet vereist, nieuwe leden doen stapsgewijs kennis en ervaring op tijdens onze bezoeken aan de natuurterreinen in de Hoeksche Waard. Vanaf mei gaan we weer op pad om te genieten van de vlinderwereld.

Hoekschewaards Landschap
natuurlijk actief sinds 1973

15 JAAR DE STAART: EEN BOEKWERK!

Hoerschewaards Landschap
natuurlijk actief sinds 1973

ALGEMENE LEDENVERGADERING 2019

op donderdag 14 maart 2019

Het bestuur nodigt u van harte uit tot het bijwonen van de 36^e Algemene Ledenvergadering van de vereniging Hoekschewaards Landschap op 14 maart 2019 om 20:00 uur in NBC Klein Profijt, Zalmpad 11 te Oud-Beijerland

A G E N D A

Opening

Verslag van de 35^e Algemene Ledenvergadering d.d. 12 april 2018

Ingekomen/ uitgaande stukken

Jaarverslag 2018

Financieel verslag 2018

Verslag kascontrolecommissie

Begroting 2018 en vaststelling contributie 2019

Aftreden en verkiezing bestuursleden

Rondvraag

Sluiting

Voor de volgende bestuursleden loopt de zittingsperiode af: Mevr. Van Veen, de heren Mesker en Malta. De heer H. Former is in augustus 2018 afgetreden als penningmeester.

De heer P. Kloot heeft zich kandidaat gesteld voor deze portefeuille in het bestuur..

In overeenstemming met artikel 8 van de statuten wijst het bestuur de leden op de mogelijkheid zelf kandidaten voor het bestuur voor te dragen.

Het verslag van de 35^e Algemene Ledenvergadering 2018 kunt u bij de secretaris aanvragen.

Het financiële verslag (de exploitatierekening 2018, begroting 2019 en de balans per 31 december 2018) met een korte toelichting op de cijfers, kunt u eveneens bij de secretaris aanvragen.

De Hoekse Bijenkorf

**puur natuurlijke honing
uit eigen streek
koud geslingerd**

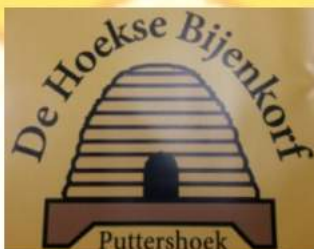
- In- en verkoop van honing
- Keurmeester
- Specialist bijenproducten
- Streek- en puurmarkten
- Verkoop van propolis producten
- Certificaat erkend streekproduct
- Workshops
- Zwermverwijdering

IMKER : FLIP WOLS

Info@dehoeksebijenkorf.nl

06-21818946 Nassaulaan 140 3297BJ Puttershoek

www.dehoeksebijenkorf.nl

Met de fotocursus nog vers in het geheugen. genomen in mei 2018, Lissabon.

Reclame pagina

WELKOM NIEUWE LEDEN

In de Waardzegger vindt u artikelen, activiteiten agenda (voor zover bekend) en mededelingen van het bestuur. Sommige meldingen komen uit, nadat de Waardzegger is verschenen, dus houd altijd de website in de gaten voor leuke excursies en andere activiteiten.

www.hwl.nl

Educatie

Hilde Visscher

Educatie kreeg leuke cadeaus aan het einde van 2018.

Wij ontvingen van Pluspunt, basisschool voor speciaal onderwijs in Oud Beijerland ,een cheque van 300 euro .

De helft van de opbrengst van de eindejaarsactie werd geschonken aan Hoekschewaards Landschap Educatie. De leerlingen en leerkrachten wilden hiermee hun waardering uiten naar de schooleducatie werkgroepen . We zullen een mooie bestemming voor het geld vinden en dit zeker laten weten aan de gulle gevers. Als herinnering en educatief tintje aan het moment van overdracht van de cheque heb ik namens HWL een boek over Uilen en een handpop overhandigd . We hopen nog veel kennis met elkaar te delen in de toekomst. Voor vragen etc . 06 22462451

Na de informatiebijeenkomst over egels aan de schooleducatie groep in Numansdorp die de les Prik de egel verzorgen bleef het contact.

Toen het binnen HWL niet lukte om een egelverblijf te maken als activiteit kregen we een echt egelverblijf aangeboden van egelopvang Pappendrecht. Is het geen paleisje?

Om op onze beurt, de egelopvang te steunen, bieden we graag de mogelijkheid aan u allen om zo'n verblijf te kopen. Lees de bijdrage van Ferry.

Ferry vertelt:

We hebben een egelhuis geplaatst bij het Nationaal Landschap centrum Numansdorp. Eerder dit jaar hebben wij een twee egels losgelaten in de tuin en rond de winter gaan ze in winterslaap. Nu was het nog niet heel erg koud maar slapen doen ze wel. Als de temperatuur zakt verdwijnt ook het voedsel voor de egels en als de egels niks meer te eten heeft gaan ze in winterslaap. Nu zoeken ze natuurlijke plekken uit als struiken of graven een gat tussen de wortels van planten. Maar wij kunnen ze natuurlijk ook helpen. Zo heeft het Landschap centrum, werkgroep educatie, een egelhuis gekregen zodat er minstens 1 egel, in luxe, in slaap kan vallen en straks rond de lente weer wakker kan worden. Wilt u zelf ook een egel naar uw tuin lokken of een luxe appartement aanbieden? Dan kunt u contact opnemen met de egelopvang in Papendrecht en een egelhuis bestellen. De kosten voor een huisje bedraagt 25 euro hier helpt u niet alleen het egtje in uw tuin mee maar ook de egels die ziek zijn en op de opvang verblijven.

Met vriendelijke groet,

Ferry van Jaarsveld
Egelopvang Papendrecht

PRIKBORD (-tje)

Vacature.

Voor onze werkgroep lezingen van Hoekschewaards Landschap zoeken wij versterking van ons team. Wij organiseren 6 lezingen per jaar en komen eens in de zes weken samen om het voor te bereiden.

Taakomschrijving:

Na overleg contact zoeken met mogelijke sprekers. Gastheer/ gastvrouw zijn bij enkele lezingen. Voorbereidende werkzaamheden in het natuurbezoekerscentrum op de locatie verrichten.

Aanwezig zijn bij onze vergaderingen (een maal per zes weken). Circa twee lezingen begeleiden op zondagmiddag in het Nationaal Landschapcentrum in Numansdorp en/of op maandagavond in het natuurbezoekerscentrum Klein Profijt in Oud-Beijerland.

Heeft u interesse neem dan contact met ons op.

Contactpersoon: Gerda Quist, tel. 0186618736, E-mail: gerda@Quistmail.nl
Of: lezingen@hw1.nl

BLOEIENDE BLOEMEN

De zomer is opeens vertrokken. De bomen verliezen nu echt hun blad. Het wordt herfst en soms doen de dagen aan de komende winter denken.

Wat een overgang. Vanmorgen werd ik gewekt door de zon. Ik schrijf 31 oktober. Nog een paar uur inlevertijd voor dit stukje. Aan de leden van de Planten Werk Groep heb ik beloofd dat ik u allen zou uitnodigen voor onze **eindejaars-plantenjacht**, eind december, dus snel van slag. Ik woon in een gebied waar een woonwijk gepland staat om uit de grond te rijzen. En dat geeft elke dag opnieuw aparte spanning. Of je kunt niet thuis komen, omdat er grote bedrijfswagens de weg blokkeren, of het is zo modderig dat je opnieuw verzucht dat je auto voor niets is schoon gemaakt, of...., of.... Er valt zoveel in te vullen. Mijn of.... betreft die prachtige grote plant, die ik van af de weg kan zien. Groot, witbloemig, stralend. Haar wil ik zien. Over haar wil ik schrijven. Ik verlaat mijn huis en rijd naar de grond waar nu pioniersplanten groeien en bloeien. Straks zijn ze allemaal weg. Ik

mijn fototoestel en begin te fotograferen. In mijn hoofd hoor ik mijn man vragen: had je die plant nu echt nog niet op de computer staan? Planten, of wat ter wereld waar je

Klein kruiskruis

van houdt, kun je altijd fotograferen. Ook

Gewone paarse dovenetel

honderd keer. Dus ja, opnieuw mag ook het *klein kruiskruis* laten zien hoe mooi ze

Radijs bloem

trek mijn laarzen aan en loop naar de grote witte plant. Een *radijs*! Wat ben je mooi, zeg ik zachtjes en beweeg mijn hand over haar bloemen. Wit, met een streepje paars. Ze staat er zo statig. Om haar heen roepen de andere bloeiende planten mij aan: kijk ook naar mij! Vertel ook over mij! Ik pak

Kroontjeskruid

is. En die *gewone paarse dovenetel*. En het *kroontjeskruid* glimlacht extra naar me.

Jacobskruid

Kom Elza, ik sta hier niet voor niets. *Ja-kobskruid* schittert in het water van de

Akkerdistel

sloot. De verschillende kleuren van de *duizendknoopfamilie* bedekken de grond. Het

Zwarte nachtschade

paars van de *akkerdistel* is overal te zien. De *reukeloze kamille* barst bijna uit haar voegen. En de *zwarte nachtschade* recht

haar rug. De *witte krodde* bloeit volop. En haar vruchten staan zo mooi tegen de blauwe lucht. Het *harig knopkruid* bloeit nog volop. Het *papegaaienkruid* plantje laat haar kopje nederig vallen. Ja, zeg ik tegen haar, jouw herfst is echt aangebroken. Haar paarsroze bloempjes trekken toch nog genoeg aandacht om een takje mee naar huis te nemen. Onder de microscoop even genieten. Dat zelfde geldt voor de *grote ereprijs*. Op zich een redelijk nietig

Stinkende kamille

plantje, maar in vergelijking met andere ereprijsjes heeft ze lange stelen. Beetje groot. Ook de *stinkende kamille* mag onder de microscoop. Haar nootje (vruchtje) is rol-rond met in de lengterichting tien rijen wrat-achtige knobbeltjes. Mijn man helpt met het maken van een microscoopfoto. Als

Witte krodde

deze lukt vindt u er een exemplaar van in dit tijdschrift, anders moet u het met de geschreven tekst doen. Ongelooflijk hoe mooi één kamillebloempje onder de microscoop is. De stinkende kamille behoort **schubkamille**soorten. De reukeloze tot de familie van de **kamille**. De één heeft wel en de ander geen schubblaadjes. Letterlijk

Kleine leeuwentand

Kleine Leeuwentand, bloem

Neem bv het rouwrandje om de omwindselbladen van de *kleine leeuwentand*. (Onderkant). En hij heeft op het blad een

Melganzervoet

een klein onderscheid. Maar wel een onderscheid. Zo heeft elke plant een eigen eigenaardigheid.

beharung die op een gaffel lijkt. Lastig vind ik de *Melganzervoet* te determineren, maar de piepkleine heldere gele bloempjes roepen even hard als de andere planten: zie mij staan! En zo ga ik na een uur weer naar huis. Thuis van de foto's na genieten. En nog een uur turend door de microscoop. De radijs, ik beloofde u daar iets over te schrij-

Kleine leeuwentand, gaffel

Radijsplant

ven, is een plant die tot kruisbloemenfamilie behoort. Hij kan wel 80 cm lang/groot worden. Deze plant wordt vaak als groenbe-

mester op akkers en in bermen ingezaaid. En u kent natuurlijk de gekweekte radijs. De wilde radijs heeft prachtige zaden.

Langwerpig, ei-kegelvormig.

Het is winter. U leest dit artikel. Misschien ligt er sneeuw of heeft het al dagen gevoren. Dan is het moeilijk bloeiende planten te vinden. Maar als het op 1ste kerstdag mooi weer is en u wilt een uurtje lopen, kijk dan op de site van de HWL wie er van de plantenwerkgroep deze winter meedoen aan de speciaal voor de dagen rond **de kerst en oud -en nieuw** uitgeschreven **eindejaarsplantenjacht**.

Het is een heel leuk initiatief van Floron, de in Nederland overkoepelende organisatie die alles op het gebied van planten beheert. Ook wij doen weer mee. Eén uurtje ergens in de Hoeksche Waard zoeken naar bloeiende planten. Want daar gaat het in deze plantenjacht om. De planten moeten bloeien. Veel van de hierboven beschreven planten zijn mogelijk te zien, te vinden. U kunt met één van ons meelopen. U kunt ook individueel lopen en zelf de gegevens doorgeven aan Floron. Tijdens die dagen is er een speciale site die direct te vinden valt als u deze bovenstaande term invoert.

Elza van Dorsser-Benne

Herik

Stinkende Kamille

Reukloze Kamille

Duizendknoop

EXPOSITIES KLEIN PROFIJT

MAART T/M JUNI 2019

maart en april 2019

Anke Burgers

Thema: "vogels"

Omdat ik de laatste jaren als vogelaar actief ben geworden heeft die laatste interesse mijn huidige onderwerpkeuze voor het schilderen duidelijk bepaald. Dat is de reden dat deze expositie geheel in het teken van vogels staat. Een expositie in het Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt in de Hoekse waard is dan ook een passende gelegenheid. Behalve vogels kies ik voor het schilderen ook andere onderwerpen, maar door mijn biologische achtergrond is er vaak een link met de natuur, dát is wat ik graag wil vastleggen in mijn werk. De schoonheid en sfeer die ik daarin ervaar, hoop ik zo via het schilderen door te kunnen geven aan anderen.

Mijn materiaalkeuze kan aquarel-, acryl- of olieverf zijn.

Met aquarelverf werk ik graag omdat mij het snelle, verrassende en vaak ongrijpbare karakter ervan sterk aanspreekt. Het geeft mij daardoor veel bijzondere kansen om mijn ervaringen weer te geven. De werken zijn dan vaak vrijer geschilderd.

Ook olie- en acrylverf zijn voor mij fijne materialen omdat ze mij goede mogelijkheden bieden om tijdens het schilderproces mijn gedachten en dus mijn uitwerking bij te sturen. Deze werken liggen meestal dichter bij de realiteit.

Website: www.ankart.nl

Email: kunstzolder@hccnet.nl

Tel: 071 5767870 / 06 83348502

mei en juni 2019

Chrisa van Dijk

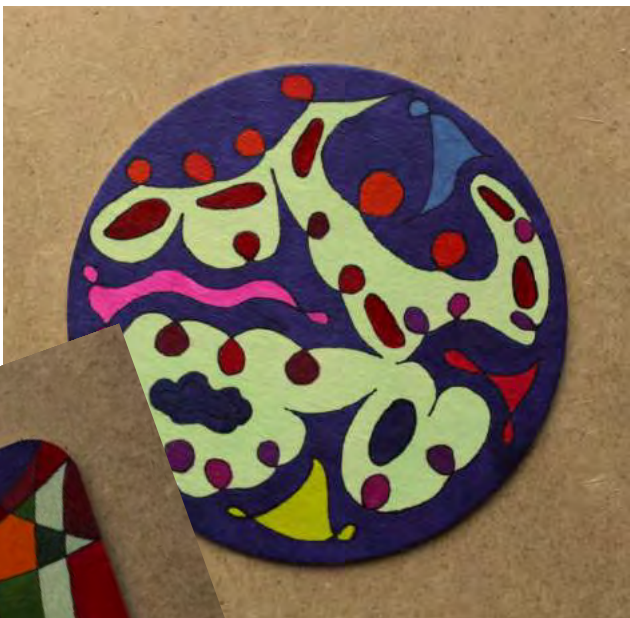
Ik ben 66 jaar geleden geboren in Hilversum en woon sinds 30 jaar in Oud-Beijerland. Ik ben gewoon begonnen met

wat tekenen en kleuren en heb hiervoor geen opleiding gedaan.

De laatste tijd teken ik met viltstift op bierviltjes en canvas doekjes. Dit ben ik gaan doen nadat ik in een restaurant de onbeschreven achterkant van een bierviltje in mijn hand had en dacht: "Mmmm.. hier kan ik vast mooi op tekenen". Ik pikte er een paar mee en ben begonnen met hierop te tekenen met potlood en met viltstiften. Sindsdien pikte ik regelmatig bierviltjes mee, maar inmiddels hoef ik dat niet meer te doen,

ik heb al van verschillende restaurant eigenaren een leuk stapeltje mee gekregen en natuurlijk zijn ze ook gewoon te koop. Op een zekere dag zei iemand tegen mij: "Wat mooi, nu een schilderij". Hier had ik niet zoveel zin in, ik hou juist wel van dat gepriegel achter mijn bureau. Maar na verloop van tijd ben ik toch eens gaan kijken of ik op een klein doekje ook mijn viltstift creaties kon maken. Op deze expositie ziet u hiervan het resultaat.

Wandeling in Kuipersveer met bezoek aan knotploeg op zaterdag 8 december 2018

Tekst en foto's: Henk de Koning

De werkgroep excursies heeft een nieuwe excursie georganiseerd en wel een wandeling door de Avenhilpolder en de Griendbossen in de buurt van de Geertuida Agathapolder en direct tegenover Kuipersveer.

De Avenhilpolder is omstreeks 2015 onder invloed van het tij in de Oude Maas gebracht door het uitbaggeren van de geul aan de zuidzijde van de Geertuida Agathapolder. De polder is op geen landkaart te vinden qua naam, maar als je Kuipersveer opzoekt op de landkaart, dan zie je tussen het woord Kuipersveer en de rivier de Oude Maas een driehoekje. Welnu, dit is de Avenhilpolder! Dit stukje nieuwe natuur draagt bij aan een uitbreiding van het specifieke leefmilieu van de Noordse Woelmuis en paai- en opgroei gebied van allerlei soorten vis.

Op zaterdag 8 december 2018 is het dan zo ver. De gidsen Marianne van de Waal en Evelien Brouwer staan, in de buurt van fier waaiende HWL-vlaggen bij de toegang naar de Avenhilpolder en Griendbos, ons al op te wachten. Het weer is somber, veel wolken en wind en kans op regen. Dit laatste is later onderweg inderdaad het geval. Tegen half tien zijn alle deelnemers (15) aanwezig. Marianne verwelkomt ons en vertelt het een en ander over de geschiedenis van deze locatie. Kuipersveer een gehucht bestaande uit 1 straat, 17 huizen en 37 inwoners (Wikipedia) en een gemaal wat verderop. Vroeger niet onbelangrijk vanwege het veer Kuipersveer Heerjansdam van de postweg Rotterdam Antwerpen. Tevens stelt zij een locatiedeskundige (Mariken Ketelaars) voor die in Kuipersveer woont. Zij loopt met ons mee en zal zo nu en dan onderweg wat vertellen.

Vanwege het ruige weer vertrekken wij om 9:30 snel richting Avenhilpolder. Wij lopen langs de HWL-vlaggen die aangeven dat in het Griendbos een HWL-knotploeg (Kuipersveer) aan het werk is en langs het informatiebord waarop de aannemer Martens en Van Oord heeft vermeld welke werkzaamheden hier hebben plaatsgevonden en waarom. Honderden ganzen (o.a. kolganzen) vliegen op als wij langs de ruige rand lopen van de Avenhilpolder. Ook een aantal zwanen laten zich zien op een nabij gelegen weiland en in het ondiepe water van de polder bevinden zich tal van eenden. Qua planten zie ik klitzaaddozen en bloeiend witte duizendblad. Onderweg zien wij de sporen van een ree. Evelien vertelt hier wat over de vogels en de planten in de Avenhilpolder.

Aan het einde van de polder gaan wij over een houten brug en lopen langs de andere kant van de polder richting het Griendpad in

de Griendbossen. Langs het water van de Avenhilpolder staat veel riet en lisdodden. Bij het Griendpad aangekomen verhaalt Marianne over de hier levende Noordse Woelmuis en waarom deze muis het hier sinds een aantal jaren nog meer naar zijn/haar zin heeft.

Wij gaan nu het Griendpad op en lopen achter elkaar over het modderige pad langs knotwilgen, kleine kreekjes en bruggetjes, veel ruige natuur en over het voetpad liggende boomstronken. Soms is het oppassen geblazen om uitglijden te voorkomen. De plek waar de knotploeg aan het werk is komt nu in zicht. IJverige knotters (mannen en vrouwen) zijn met zagen bezig om de knotwilgen ter plekke te snoeien en de takken af te voeren naar een tweetal plaatsen waar flinke vuren worden gestookt.

Wat is hier het geval? Dit griendbos was vroeger een produktiegriend; de wilgen werden jaarlijks geknot en afgevoerd door de griendwerkers op platbodems door brede sloten. Dit loont niet meer en tegenwoordig zijn er vrijwillige knotploegen die de wilgen knotten om het gebied te onderhouden. Het afvoeren van hout is in deze griend moeilijk en kostbaar gezien de kleine hoeveelheden en hierdoor heeft deze knotploeg vergunning om het geknotte hout te verbranden.

De knotbaas (Huibert Langbroek) verhaalt bij onze aankomst over de knotploeg, het gebied, de werkzaamheden en het in het oog houden van de veiligheid. Dus niet te dicht bij bomen gaan staan die net geknot worden vanwege de zware vallende takken. Een interessante, maar ook mistroostige plek waar wij ons bevinden. Het sombere regenachtige weer speelt hierbij ook een rol. Het resultaat is echter wel goed geknotte wilgen die er

weer een paar jaar tegen kunnen zonder dat zij omvallen vanwege het gewicht van de zware takken. Een deelneemster aan de excursie krijgt de smaak te pakken en steekt onmiddellijk de handen uit de mouwen en helpt mee met het knotten. Later vertelt zij er wel wat voor te voelen om zich aan te sluiten bij de knotploeg.

Na het genieten van door de gidsen meegebrachte chocolamelk met slagroom en koek vervolgen wij weer de wandeling door het Griendbos. Wij lopen nu weer achter elkaar verder over het Griendpad richting beginpunt van de excursie. Onderweg komen wij op stukken hout bijzondere paddenstoelen tegen en staan ook nog stil in de buurt van een beverburcht. Geen bever te zien overigens, maar wel sporen. Hierna lopen wij weer verder. Ook hier wat verder van het pad verwijderd is er sprake van een bijna ondoordringbaar bos bestaande uit wilgen, struikgewas, omgevallen bomen en heel veel begroeiing. Lopend langs de uitwateringskreek naar de Oude Maas zien wij nog veel grote bramenstruiken en een bloeiende berenklauw. Hierna nemen wij afscheid van de gidsen.

Een wandeling die voor herhaling vatbaar is!

KOMENDE ACTIVITEITEN

Voor zover nu bekend

Exposities

Wat : Expositie met als thema Lijnen door werkgroep Natuurfotografie.
Waar : Cultureel Centrum De Drie Lelies Narvikstraat 1, 3297 AM Puttershoek
Wanneer : mei - juni 2019. Zie ook de aankondiging op het prikbord pagina 5.

Wat : Expositie Anke Burgers, Thema: "vogels"
Waar : NBC Klein Profijt, Zalmpad 11, 3261 MD Oud-Beijerland
Wanneer : maart - april 2019 Zie ook de aankondiging pagina 30

Wat : Expositie Chrisa van Dijk, Thema: Viltstift techniek
Waar : NBC Klein Profijt, Zalmpad 11, 3261 MD Oud-Beijerland
Wanneer : mei - juni 2019 Zie ook de aankondiging pagina 30/31

Wanneer : donderdag 14 maart, 20.00 uur
Waar : NBC Klein Profijt, Zalmpad 11, 3261 MD Oud-Beijerland
Activiteit : Ledenvergadering, zie uitnodiging pagina 4

Wanneer : zaterdag 23 maart, 14.00-16.00 uur
Verzamelpunt : Kerkplein, 3273 AC Westmaas
Activiteit : Lentewandeling met bezoek aan lammetjes en kaasmakerij.
NB : Aanmelden via excursies@hwl.nl

Wanneer : zaterdag 6 april, vanaf ? uur
Verzamelpunt : NLC, Veerweg 1c, 3281 LX Numansdorp
Activiteit : Vrijwilligersdag

Wanneer : 14 april, 11:00-13:00 uur
Verzamelpunt : Parkeerterrein achter verzorgingshuis 'Grote Weide',
Grote Weel 1, 3291DA Strijen
Activiteit : Wandelexcursie in het Oudeland van Strijen met bezoek aan de
nieuwe observatie hut

Wanneer : Paasmaandag 22 april, 13.30-16.00 uur
Verzamelpunt : NBC Klein Profijt Zalmpad 11, 3261 MD Oud-Beijerland
Activiteit : Paaswandeling met afsluitend eieren zoeken voor de kleintjes
(tot 8 jaar)

Wanneer : zaterdag 11 mei, 13:30-16:00 uur
Verzamelpunt : Parkeerterrein Mijlbos/Nieuwlandse bos ter hoogte van
Molendijk 67, 3295 LD 's Gravendeel
Activiteit : Water- en weidevogels in polder Groot Koninkrijk

Wanneer : donderdag 30 mei, 05.00 uur
Verzamelpunt : Aan einde Boonsweg Heinenoord
Activiteit : Dauwtrappen op Hemelsvaartdag [aanmelden via](mailto:aanmelden@hwl.nl)
excursies@hwl.nl leden € 7,50 niet leden € 12,50

Wanneer : zaterdag 8 juni, 14.00 - 16.00 uur
Verzamelpunt : parkeerterrein bij korenmolen De Lelie
Molendijk 2, 3297 LC Puttershoek
Activiteit : Orchideeën kijken in de Argusvlinder

Wanneer : vrijdag 21 juni, 19.30 - 23.00 uur
Activiteit : Midzomeravondwandeling
Voor nadere gegevens zie website en/of agenda Kompas
N.B. : aanmelden via excursies@hwl.nl

Wanneer : donderdag 25 juli, 19:30 - 22:00 uur
Verzamelpunt : NBC Klein Profijt, Zalmpad 11, 3261MD Oud Beijerland
Activiteit : Theorieavond Dagvlinders voor Beginners

Wanneer : zaterdag 27 juli, 13.00 - 15.00 uur
Verzamelpunt : Parkeerterrein Mijl- en Nieuwlandse Bos.
Vanuit Puttershoek via de Molendijk linksaf ter hoogte van
Molendijk 67, 3295 LD 's-Gravendeel
Activiteit : Vlinders en Libellen ontdekken in Mijl- en Nieuwlandse
Bos

Wanneer : vrijdag 30 augustus, 21:00 - 24.00 uur
Verzamelpunt : NBC Klein Profijt, Zalmpad 11, 3261MD Oud-Beijerland
Activiteit : Nachtvinders Kijken

Wanneer : zondag 15 september, 14.00 - 16.00 uur
Verzamelpunt : parkeerterrein bij korenmolen De Lelie
Molendijk 2, 3297 LC Puttershoek
Activiteit : Bezoek Molen en Argusvlinder
N.B. : Gratis in verband met Open Monumentendag

Wanneer : eind september, 14.00 - 16.00 uur
Verzamelpunt : Etos Wilhelminastraat 12, 3271 BZ Mijnsheerenland
Activiteit : Wandeling in Historisch Mijnsheerenland

Vogelcursus zie prikbord pagina 12

Data cursusavonden: 8 mei, 15 mei, 12 juni, en 18 september, 2 oktober en 16 oktober.

Tijd: 19:30 tot 21:30 uur

Plaats: NBC Klein Profijt, Zalmpad 11, 3261 MD Oud-Beijerland

Data excursies: 11 mei, 18 mei, 19 juni, 21 september, 5 oktober, 19 oktober

Niet vergeten fruit te eten. Fruit & Sap dag Zaterdag 28 september 2019

Kijk voor meer en de meest recente informatie op www.hwl.nl

Kosten standaardexcursie: leden € 2,-, niet-leden € 3,- en kinderen t/m 12 jaar € 1,-

Jaarlijkse Oliebollenwandeling op vrijdag 28 december

Tekst en foto's: Henk de Koning

Op vrijdag 28 december 2018 is het weer zo ver!

De inmiddels al vele jaren terugkerende en altijd overschreven wandeling tussen

Kerstmis en de jaarwisseling in het natuurgebied 'Oeverlanden Hollands Diep' bij Strijensas. Het informatiebord geeft aan dat dit gebied tot voor enige jaren geleden een landbouwgebied was. In het kader van het Staatsbosbeheer programma Deltana-

tuur is hier het oorspronkelijk middeleeuwse ruige rivierlandschap hersteld. Er zijn geulen gegraven en de zomerkade van het gebied aan het Hollands Diep is op 2 plaatsen verlaagd en doorbroken. Hierdoor stroomt het water weer vrij in- en uit en staan de slik- en zandplaten vaak onder water en vallen droog bij lage rivierstanden. Hierdoor wordt het gebied bezocht door grote aantallen (water)vogels en Schotse Hooglanders zorgen dat dat de begroeiing open blijft.

Om ongeveer 13:00 is het een drukte van belang op de parkeerplaats Buitendijk bij Strijensas. Zo'n 60 deelnemers vertrekken, verdeeld over drie groepen, naar de Esscheplaat, een beschermd gedeelte van de Oeverlanden. Om elkaar niet in de weg te lopen zijn er afspraken gemaakt hoe de groepen lopen. Voordat de groep (inclusief een kleine jongen) waarvan ik deel uitmaak de Esscheplaat bereikt staan wij een paar keer stil waarbij gids Peter de Barse en medegids Liliane de Klepper wat vertellen over de aanwezige natuur. Bij het oversteken van de dam zien wij heel veel eenden, zoals smienten en wintertalings, die links en rechts in het water dobberen. Hierna komen wij bij de rand van de Esscheplaat met ruige natuur waar jaarlijks 50 soorten broedvogels nestelen. In dit gebied is ook een bijzondere vis te vinden namelijk de grote modderkruiper. Ondanks de lage temperatuur groeien er onderweg toch nog wat bloeiende planten zoals klein kruiskruid, gele morgenster en uiteraard het madeliefje.

Wij gaan rechtsom de Esscheplaat in en passeren eerst de kraal waar de Hooglanders verzameld kunnen worden. Wij komen langs een plek waar in voorgaande jaren werd aangegeven dat hier bevers aanwezig waren. De meest opmerkelijke plek qua bewijs dat in dit gebied inderdaad bevers aanwezig zijn is een bult met vier dikke hoge populieren erop. Hier werd vroeger het gekapte griendhout verzameld en afge-

voerd. De bomen zijn omheind met gaas daar aan deze zeer dikke bomen de bevers inmiddels ook al begonnen zijn om hun tanden te scherpen. Het afschermen door gaas is niet zo vanzelfsprekend daar het een beschermd natuurgebied is, maar uiteindelijk is Staatsbosbeheer wel overstag gegaan. Op een van de populieren is ook een langgerekt litteken te zien van een blikseminslag.

Wij vervolgen onze weg langs en onder staande en omgevallen bomen en staan zo nu en dan stil om naar vogels (staartmezen en matkop) te luisteren of met de verrekijker te bekijken. Achter elkaar lopend over een smal verhoogd houten pad bedekt met gaas lopen wij door een moerassig gebied richting de griendwerkershut. Veel omgevallen bomen onderweg zijn bedekt met mos en uitbundig groeiende varens, een schitterend gezicht. Wat een ruige natuur hier!

De griendwerkershut 'Koojsje' komt nu ook in zicht. Ik krijg de indruk dat wij de eerste groep zijn die hier aankomen. Joop van de Berg, een nazaat van een griendwerker, staat ons binnen op te wachten bij een gezellig brandend vuur van houtblokken. Wij scharen ons rondom het vuur en waarna de oliebollen van bakker Uljee rondgaan, die iedereen zich goed laat smaken. Joop vertelt o.a. hoe vroeger zijn opa hier griendwerker was, hoe dit dagelijks ging en ook wat voor werktuigen gebruikt werden. Na het verhaal en de oliebollen verlaten wij de hut en buiten vertelt een lid van een HWL-knotploeg een serieus verhaal over de watermerkziekte, waar veel wilgensoorten gevoelig voor zijn. Ook de in dit bos aanwezige knotwilgen hebben hieronder te lijden. Een probleem is dat in besmette gebieden voorlopig geen nieuwe aanplant kan geschieden.

Verder lopend komen wij deelnemers uit groep twee tegen die ons tot stilte manen vanwege de kans op het echt zien van een bever. Tjonge, tjonge dit zou toch wat zijn.

Na al die jaren verhalen over de bever en nu een echte kunnen zien! En inderdaad bij een rietpartij is met enige moeite een drijvende bever te zien. Het kost wat moeite om een foto te maken, maar uiteindelijk een foto waarop inderdaad de kop van de bever valt te onderscheiden. Iedereen blij! Hierna zien wij nog wat oude en nieuwe bomen met sporen van bevervraat. Uiteindelijk komen wij op een open stuk aan de rand van het Haringvliet. Hier wordt wat verteld over de vogels die je op de Es-scheplaat zoal kunt aantreffen. Dit varieert per jaar wat qua aantallen, maar er is sprake van veel bijzondere soorten zoals de ijsvogel en boomklever. Verderop staan wij nog stil in de buurt van een goed zichtbaar beverburcht. Gewoon tegetrouw hier weer een verhaal, maar geen bever!

Hierna lopen wij door de modder de Es-scheplaat uit. Onderweg kom ik nog wat bloeiende planten tegen zoals paarse dovenetel en vogelmuur. Zo tegen half 4 bereiken wij weer het parkeerterrein. Alvorens echt af te sluiten lopen wij met de groep nog even naar een plek dichtbij het parkeerterrein, waar ook heel zichtbaar bevers actief zijn. Er zijn inmiddels al meerdere bomen geveld. Op het parkeerterrein teruggekomen gaat nogmaals een zak met olie-bollen rond om de oliebolwandering van 2018 te eren en af te sluiten. René Reijmers bedankt onze gidsen met een gloedvolle speech voor de mooie en leerzame wandeling.

Fotoproducten

Print uw mooiste momenten direct op kunstglas, kunststof, metaal of hout. De fotoproducten zijn ook buiten geschikt. Zo kunnen uw foto's binnen aan de wand maar bijvoorbeeld ook in uw tuin schitteren.

Veel toepassingen met kunststof

Duurzame en krassaste printproducten! Producten: labels, certificaten, menukaarten, placemats, posters, point-of-sale, banners, displays, lichtboxen, wanddecoratie, bewegwijzering, enz.

Zelfhechtende materialen

Quaadraat print direct op zelfklevend vinyl met UV inkt waardoor de stickers voor binnen en buiten geschikt zijn.

Ook zijn zelfhechtende materialen zonder lijm mogelijk, zoals Yupo Tako (zuignapjes principe), statisch papier en magneetfolie.

Direct printen op hout

Elk detail van het hout blijft zichtbaar!

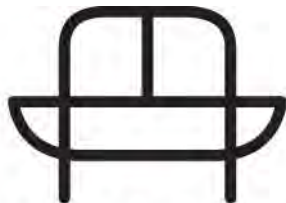
Producten: foto op hout, kaarten, winkelinrichting, kastwanden, kastdeuren, balies, tafelbladen, dienbladen, krukjes, wanddecoratie, enz.

Veelzijdig met UV printen

- Uitstekende afdrukkwaliteit
- Onbeperkt aantal materialen
- Tot 4 cm dik
- Harde & flexibele materialen
- Geschikt voor binnen en buiten
- Kleurecht door UV bestendigheid
- Vrije vormen mogelijk
- Witte inkt voor speciale effecten
- Voordelig door direct printen op het materiaal

DOMINIKQ

MEUBELSTOFFEERDERIJ

Hergebruik van meubelen is ook van deze tijd. Als de basis nog goed is, waarom zou u dan nieuw kopen?

Wij stofferen, restaureren alle soorten zitmeubelen en hebben diverse soorten meubelstoffen en verschillende soorten leer op voorraad. Vrijblijvend prijsopgave en altijd.....
3 jaar garantie.

Ophalen en terugbezorgen van uw meubelen doen wij met plezier en.... **GRATIS** in Zuid-Holland-Zuid

**Om zelf te stofferen bestelt u de meubelstoffen via onze site
www.doehetzelfvoordeel.nl**

Kom langs op de Oostdijk 187 in Oud-Beijerland, tel: 0186-621 430
of neem contact op via www.dominikq.nl

Ruimte voor adressticker
Niet over de advertenties plakken!

Neem nú een
abonnement

Dichtbij
af te halen

Mét verrassende
recepten!

Welkom bij de boer!

Kijk op onze site
voor het actuele
programma.

Geniet wekelijks van biologische groenten, fruit,
aardappelen en Speltpasta van boerderij Landzicht.

Landzicht biologisch
groentenabonnement.nl
Boerderij Landzicht
Mees en Ageeth Visser
Broekseweg 2a, 3291 LA Strijen
info@groentenabonnement.nl
www.groentenabonnement.nl

Kies voor biodiversiteit in úw Hoeksche waard!